

Číslo konania: 28/2020

Odborné rozhodnutie Experta

podľa čl. 4 Pravidiel ADR
a § 12 Rokovacieho poriadku

- Sťažovateľ:** *[anonymizované]*
[anonymizované], Praha, ČR
- Zástupca Sťažovateľa:** **doc. JUDr. Alešom Rozehnalom, Ph.D.**, advokát
Týnská 12, Praha 1, ČR
- Držiteľ:** **WebStores, s.r.o.**, IČO: 44 160 224
Francisciho 9, 811 08 Bratislava, SR
- Zástupca Držiteľa:** **KUTAN & PARTNERS s. r. o.**
Rajská 15/A, 811 08 Bratislava
- Doména:** **perinbaba.sk**
- Kľúčové slová:** koncept chráneného označenia, autorskoprávna ochrana názvu diela alebo postavy z diela, zamestnanecké dielo, výkon majetkových práv, osobnostné práva, počítanie lehôt, žiadosť o predĺženie lehoty

Zhrnutie:

Sťažovateľ je známy režisér. Okrem iného sa do dejín Slovenska a Česka zapísal svojou prácou na medzinárodnom filme „Perinbaba“, kde pôsobil ako režisér a spoluautor scenára. Film „Perinbaba“ bol napísaný na námiet germánskej ľudovej rozprávky zozbieranej bratmi Grimmovcami s názvom „Frau Holle“. Ústrednou postavou tejto rozprávky je pani „Holle“, niekedy voľne prekladaná ako pani Zima. Tá prostredníctvom svojej čarovnej periny nadeľuje

ľudom sneh. Sťažovateľ si uplatňuje ochranu z titulu autorského práva k názvu diela alebo postavy. Podporne si uplatňuje aj práva z ochrannej známky. Sťažnosť je neúspešná, pretože majetkové práva k prípadnému dielu vykonáva iná osoba. Osobnostné práva autora nie sú samotnou registráciou dotknuté. Expert navyše po bližšom preskúmaní dospel k záveru, že samotné označenie „Perinbaba“ pravdepodobne nie je osobitne chránené autorským právom pretože je predurčené ľudovým námetom diela. Napokon, uplatňovaná ochranná známka nepatrí Sťažovateľovi.

Procesná situácia

(1) Návrhom podaným dňa 18.9.2020 (ďalej len „Návrh“) na Arbitrážne centrum pre alternatívne riešenie doménových sporov zriadeného pri European Information Society Institute, o.z. (ďalej len „Centrum ADR“) sa Sťažovateľ domáhal, aby bola doména „perinbaba.sk“ (ďalej len „Doména“) prevedená z Držiteľa na Sťažovateľa.

(2) Sťažovateľ nežiadal zablokovanie prevodu Domény v zmysle bodu 4.6.1 Pravidiel poskytovania domén v doméne najvyššej úrovne .sk.

(3) Po preskúmaní povinných náležitostí Návrhu podľa § 11 Rokovacieho poriadku, úhrade poplatku za riešenie sporu podľa § 7 Rokovacieho poriadku, Centrum ADR zaslalo Návrh Držiteľovi spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril podľa § 13 Rokovacieho poriadku. Výzva na vyjadrenie sa k Návrhu bola Držiteľovi zaslaná elektronicky a súčasne aj poštou dňa 1.10.2020.

(4) Keďže Sťažovateľ nežiadal o riešenie sporu Panelom Expertov, Centrum ADR ustanovilo v zmysle § 8 ods. 1, 3 Rokovacieho poriadku jedného Expertu, ktorým sa stal Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec.

(5) Centrum ADR po všetkých vyjadreniach postúpilo spor Expertovi dňa 23.11.2020.

Tvrdenia Sťažovateľa

(6) Sťažovateľ je známy režisér. Okrem iného sa do dejín Slovenska a Česka zapísal svojou prácou na medzinárodnom filme „Perinbaba“, kde pôsobil ako režisér a spoluautor scenára.

(7) V návrhu Sťažovateľ žiada prevod domény na základe a) názvu diela „Perinbaba“ alebo jeho postavy „Perinbaba“ a b) práv k slovenskej slovnej ochrannej známke „PERINBABA“ (prednosť k 6.11.2013, zapísaná k 13.8.2014 ako č. 237847 pre triedy 16, 21, 24, 25, 28, 35). Tvrdí, že Držiteľ zasahuje do práv k týmto označeniam, a preto by mala byť doména prevedená na Sťažovateľa.

Obrana Držiteľa

(8) Držiteľ od roku 2008 prevádzkuje stránku „perinbaba.sk“, kde predáva rôzny tovar. Na

začiatku v ňom predával matrace, periny, vankúše a pod. Postupne sa preorientoval na predaj tovaru určeného pre tehotné ženy, mamičky, bábätká (dojčenský tovar) a deti.

(9) Držiteľ sa k Návrhu vyjadril a následne mal možnosť reagovať aj na repliku zo strany Sťažovateľa. Držiteľ okrem iného poukázal na to, že Sťažovateľ podľa pravoplatného rozhodnutia súdov SR nevykonáva majetkové práva k dielu, ktoré je podkladom sťažnosti. Upozornil tiež na to, že ochranné známky nepatria priamo Sťažovateľovi, ale inej právnickej osobe.

V krátkosti k procesným námietkam

(10) Právny zástupca Držiteľa domény sa sťažuje na počítanie procesných lehôt zo strany Centra ADR. Tvrdí, že tieto sa majú počítvať od fyzického prevzatia na pošte a nie odoslania na email. Poukazuje na to, že email zo strany Centra ADR skončil v spame Držiteľa.

(11) Vzhľadom na to, že v tomto spore vznikla aj možnosť dupliky, nie je potrebné sa týmto argumentom bližšie zaoberať. Nemá žiadny dopad na obsah sporu. Držiteľ mal širokú možnosť nad rozsah bežných lehôt (aj podľa svojho počítania) vyjadriť sa.

(12) Expert však má za potrebné ozrejmiť procesnú situáciu. ADR prebieha predovšetkým elektronicky, poštové oznámenie má len podporný význam, aby sa predišlo výnimočným situáciám, kedy sa mohol email „stratiť“ bez zavinenia na strane Držiteľa. Bežné označenie emailu ako spam však nie je takýmto prípadom, pretože sa mu dá jednoducho predísť zo strany Držiteľa. Ak by sa prijal výklad Držiteľa, bolo by elektronické doručovanie úplne bez právneho účinku, a teda nadbytočné. Centrum ADR nezodpovedá za to, akého emailového klienta používa Držiteľ. To, že emailový klient označí email ako za potencionálne problematický nie je vo veľkej miere v rukách Centra ADR. Podľa tejto argumentácie si špekulanti jednoducho môžu označiť Centrum ADR ako zdroj spamu a email im „nikdy nepríde“.

(13) Práve preto sa počíta lehota od momentu elektronického odoslania, s tým, že len pre prípad je oznámenie aj *subsidiárne* zaslané aj poštou. Ako správne uvádza aj sama právna zástupkyňa na inom mieste, „Pravidlá ADR sú vybudované aj na tradičnej právnej zásade *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelym)“. Zo zmluvy o doméne a jej príloh jasne vyplýva, že Centrum ADR je delegovaným subjektom na rozhodovanie sporov, a preto Držiteľ musí poznať legitimitu jeho domény. Je jeho zmluvnou povinnosťou riadne kontrolovať emailovú schránku, ktorú ma uvedenú v registri. Emailový klient sa za pár sekúnd dá nastaviť tak, aby nikdy ako spam neoznačil email z Centra ADR. O to viac to platí v tomto prípade, keď Držiteľ *vie* o všeobecnom spore o označenie. K tomu, aby Centrum ADR mohlo prihliadnuť na nezavinené nepriaznivé okolnosti poskytnutím dodatočnej doby, musí Držiteľ problém riadne ozrejmiť.

(14) Ak by Centrum ADR zlyhalo v tomto smere, Expert má stále možnosť takýto problém konvalidovať počas konania alebo tým, že akceptuje neskoro doručené podanie, alebo tým, že dodatočne požiadava o vyjadrenie Držiteľa.

(15) Samotné nastavenie lehôt, ktoré má predchádzať oddiaľovaniu riešenia sporov, je podľa môjho názoru všeobecne akceptovateľné. Poukázanie Držiteľa na slovenské procesné právo je z toho pohľadu irelevantný, keďže Centrum ADR nie je štátny orgán alebo súd a tzv. „procesné počítanie lehôt“ nie je jediný spôsob počítania času, ale skôr slovenská zaujímavosť (pozri Ján Štiavnický, Glosy k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo V 8/2018 v časopise *Súkromné právo*, č. 6/2018, str. 277).

Základné relevantné ustanovenia Pravidiel ADR a príslušných právnych predpisov

(16) Podľa čl. 3.1 Pravidiel ADR sa Držiteľ zaväzuje podriadiť sa riešeniu sporov podľa Pravidiel ADR a Rokovacieho poriadku v prípade, že Sťažovateľ podá Centru ADR návrh, v ktorom tvrdí, že reťazec znakov tvoriaci Doménu Držiteľa je **(a)** zhodný alebo podobný s chráneným označením, ku ktorému má alebo vykonáva Sťažovateľ práva (čl. 3.1.1 Pravidiel ADR), **(b)** medzi Doménou Držiteľa a chráneným označením existuje pravdepodobnosť zámény (okrem prípadov známky s dobrým menom) (čl. 3.1.2 Pravidiel ADR), a nakoniec **(c)** Doména **(ca)** bola zaregistrovaná či získaná bez toho, aby mal súčasný Držiteľ k Doméne, respektíve chránenému označeniu, právo alebo legitímny záujem [čl. 3.1.3 písm. a) Pravidiel ADR] a zároveň **(cb)** nebola zaregistrovaná, získaná a používaná v dobrej viere [čl. 3.1.3 písm. b) Pravidiel ADR].

(17) Pritom platí, že ak Držiteľ nepreukáže opak, nedostatok práva alebo legitímneho záujmu k Doméne [čl. 3.3.3 písm. a) Pravidiel ADR] sa považuje za preukázaný už podaním návrhu [čl. 3.2 v spojení s čl. 3.1.3 písm. a) Pravidiel ADR]. Všetky ostatné skutočnosti, t.j. podobnosť označení (čl. 3.1.1 Pravidiel ADR), pravdepodobnosť zámény, respektíve dobré meno (čl. 3.1.2 Pravidiel ADR) ako aj nedostatok dobrej viery [čl. 3.1.3 písm. b) Pravidiel ADR] musí úspešne preukázať Sťažovateľ. Ak Sťažovateľ preukáže, že Chránené označenie má v relevantnej časti verejnosti dobré meno alebo dobrú povesť, podmienku pravdepodobnosti zámény už nemusí preukazovať (čl. 3.8 Pravidiel ADR). Táto situácia môže nastať predovšetkým u ochranných známk, no nie je vylúčená jej aplikácia aj pri iných označeniach.

(18) Pravidlá ADR poskytujú potenciálnu ochranu širokej palety práv, a to predovšetkým zapísanej ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku, zemepisnému označeniu výrobku, názvu chránenej odrody rastlín, nezapísanému označeniu, obchodnému menu, názvu právnickej osoby (vrátane názvu orgánov verejnej správy, verejnoprávnych inštitúcií, štátov či medzinárodných organizácií), označeniu podniku či prevádzkarne, menu alebo chránenému pseudonymu alebo všeobecne známej prezývke fyzickej osoby alebo názvu chráneného literárneho či umeleckého diela alebo označeniu literárnych postáv (čl. 2.6 Pravidiel ADR). Navyše, chráneným označením v zmysle čl. 2.6 Pravidiel ADR môžu byť aj ďalšie tam neuvedené označenia za splnenia všeobecnej podmienky, že ich relevantné právo uznáva ako chránené statky.

(19) Pravidlá ADR v čl. 3.3 Pravidiel ADR obsahujú demonštratívny výpočet situácií, kedy

Expert môže považovať právo alebo legitímny záujem Držiteľa za preukázané. O takéto situácie ide ak: **(1)** Držiteľovi samému patria práva k inému alebo tomu istému chránenému označeniu, ktoré je zhodné s Doménou (čl. 3.3.1 Pravidiel ADR); **(2)** Držiteľ predtým, než dostal akékoľvek oznámenie o spore, Doménu alebo názov, ktorý jej zodpovedá skutočne používal alebo urobil preukázateľné prípravy na skutočné používanie, a to v spojení s dobromyseľným ponúkaním tovarov alebo služieb (čl. 3.3.2 Pravidiel ADR); **(3)** Držiteľ ako fyzická osoba, obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba, je v relevantnej časti verejnosti bežne známy pod menom alebo názvom, ktoré zodpovedá danej Doméne, a to aj v prípade, že mu nepatria práva k chránenému označeniu (čl. 3.3.3 Pravidiel ADR); **(4)** Držiteľ používa Doménu na legitímne nekomerčné účely bez toho, aby sa tým usiloval o neoprávnený zisk klamlivým presmerovaním užívateľov, alebo aby tým spôsobil ujmu Sťažovateľovi (čl. 3.3.4 Pravidiel ADR); **(5)** Dátum nadobudnutia Domény je starší od vzniku chráneného označenia o viac ako 60 kalendárnych dní (čl. 3.3.5 Pravidiel ADR).

(20) Podobne tiež Pravidlá ADR v čl. 3.4 obsahujú demonštratívny výpočet situácií, kedy Expert môže mať za to, že u Držiteľa existuje nedostatok dobrej viery. Ide o prípady ak: **(1)** Držiteľ bez predchádzajúcej dohody so Sťažovateľom alebo v rozpore s takouto dohodou registroval alebo získal Doménu predovšetkým za účelom predaja, prevodu, prenájmu alebo iného obdobného úkonu voči Sťažovateľovi alebo jeho konkurentovi za protihodnotu, ktorá zjavne presahuje výšku odôvodnených nákladov na jej registráciu a udržiavanie (čl. 3.4.1 Pravidiel ADR); **(2)** Doména bola zaregistrovaná alebo získaná s cieľom zabrániť Sťažovateľovi použiť chránené označenie v rámci zodpovedajúcej Domény, a zároveň ak sa Držiteľ zapojil do takéhoto nekalého jednanja opakovane alebo nebola Doména skutočne používaná po dobu najmenej 2 rokov odo dňa jej registrácie alebo od 1.9.2017 podľa toho, čo nastalo neskôr (čl. 3.4.2 Pravidiel ADR); **(3)** Doména bola zaregistrovaná alebo získaná predovšetkým so zámerom narušenia hospodárskej činnosti Sťažovateľa (čl. 3.4.3 Pravidiel ADR); **(4)** Doména bola alebo je používaná s cieľom dosiahnutia neoprávneného zisku tým, že v dôsledku pravdepodobnosti zámery medzi Doménou a chráneným označením priťahuje užívateľov na webové sídlo alebo iný on-line zdroj v sieti Internet Držiteľa alebo tretej osoby (čl. 3.4.4 Pravidiel ADR).

Posúdenie Expertom

Aplikácia Pravidiel ADR

(21) Sťažovateľ musí pre úspech v doménovom spore tvrdiť a preukázať, že Doména je **(a)** zhodná alebo podobná s chráneným označením, ku ktorému má alebo vykonáva Sťažovateľ práva, **(b)** medzi Doménou Držiteľa a chráneným označením existuje pravdepodobnosť zámery (okrem prípadov ochrannej známky s dobrým menom), a **(c)** Doména **(ca)** bola zaregistrovaná či získaná bez toho, aby mal súčasný Držiteľ k Doméne, respektíve chránenému označeniu, právo alebo legitímny záujem a zároveň **(cb)** nebola zaregistrovaná, získaná a používaná v

dobrej viere.

(22) Sťažnosť v rámci ADR konania možno iniciovať len, ak Sťažovateľovi prináleží tzv. Chránené označenie. Podľa článku 2 ods. 6 sa za takéto označenie považuje „právom chránené označenie“, napríklad zapísaná ochranná známka, názov diela alebo postavy. Sťažovateľ svoju sťažnosť operia o:

- a) názov diela „Perinbaba“ alebo jeho postavy „Perinbaba“, a
- b) porušenie práv k slovenskej slovnej ochrannej známke „PERINBABA“ (prednosť k 6.11.2013, zapísaná k 13.8.2014 ako č. 237847 pre triedy 16, 21, 24, 25, 28, 35).

Preukázanie existencie chráneného označenia, ku ktorému má alebo vykonáva Sťažovateľ práva

(23) Film „Perinbaba“ bol napísaný na námiet staro-nemeckej ľudovej rozprávky zozbieranej bratmi Grimmovcami s názvom „Frau Holle“. Ústrednou postavou tejto rozprávky je pani „Holle“, niekedy voľne prekladaná ako pani Zima. Tá prostredníctvom svojej čarovnej periny s perím nadeľuje ľuďom sneh. Jej postava pravdepodobne reprezentuje germánske bohyne zeme a neba (pozri https://de.wikipedia.org/wiki/Frau_Holle). Nemecká verzia filmu je známa ako „Frau Holle“; anglická pod názvom „The Feather Fairy“. Vzhľadom na germánske mytologické pozadie je pochopiteľné, že názvy toho istého diela sa mierne líšia v rôznych jazykoch, pretože sa ústrednú postavu snažia skôr *opísať*. Slovenský a český názov „Perinbaba“ nie je v podstate výnimkou. Opisuje ústrednú postavu s nadpozemskými schopnosťami, ktorá pomocou svojej zázračnej periny šíri perie dopadajúce na zem ako sneh. Z rýchleho vyhľadávania v knižničných databázach sa zdá, že ide o novotvar. To tvrdí aj Sťažovateľ.

(24) Keďže v tomto spore ide o prvé uplatnenie práv k názvu diela alebo označenia postáv, je na mieste pozastaviť sa nad základmi tejto ochrany. V prvom rade, z článku 2 ods. 6 Pravidiel ADR vyplýva, že označenie, ktoré je predmetom sťažnosti musí byť „právom chránené“. Z toho vyplýva, že ak je rozhodné slovenské právo, je otázne, ktorý predpis poskytuje túto ochranu. V prípade autorských diel to môže byť autorský zákon, a to ako pri definícii pojmu dielo alebo určení toho, kto k nemu práva vykonáva.

(25) Hoci Pravidlá ADR obsahujú svoje vlastné autonómne ustanovenia o tom kedy dochádza k zásahu, osvedčenie práva sa vždy musí diať s odkazom na národné právo. Samozrejme, označenie môže byť chránené aj ako nezapísané označenie v zmysle nekalosúťažnej ochrany, čo však vyžaduje dôkazy o nadobudnutí ich rozlišovacej spôsobilosti pre konkrétne tovary alebo služby konkrétnou osobou od konkrétneho momentu.

(26) Preto pri názvoch diel prichádzajú do úvahy nasledovné situácie:

- a) Ochrana názvu diela alebo postavy je odvodená z *autorskoprávnej ochrany*, ktorá chráni názov diela alebo postavy ako samostatné autorské dielo. Názov diela alebo postavy potom musí spĺňať pojmové znaky diela.

b) Ochrana názvu diela alebo postavy je odvodená z *práv na označenie*, a to napríklad ako nekalosúťažná ochrana nezapísaného označenia, alebo ochrana ochrannou známkou.

(27) Špeciálna zákonná ochrana ako napríklad § 62 slovenského AutZ(2015) či nemeckého § 5 ods. 3 MarkenG (ak by bolo rozhodné právo nemecké) len ťažko môže prichádzať do úvahy v tomto kontexte. Z môjho pohľadu ide o formu rozšírenia *rozsahu práv* už chráneného statku. Z pohľadu článku 2 ods. 6 Pravidiel ADR sa preto táto ochrana zdá nepodstatná.

Autorské práva

(28) Z predložených dôkazov je v podstate nesporné, že spolu-autorom scenára je sťažovateľ, ktorý zároveň vystupoval pri príprave filmu ako režisér. Dielo vzniklo v roku 1985. A teda ešte za platnosti zákona č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (ďalej ako AutZ(1965)). Ako poukázal aj Ústavný súd SR, na otázku spôsobilosti autorskoprávnej ochrany je nutné aplikovať ustanovenia zákona platného a účinného v čase vytvorenia diela, ak intertemporálne ustanovenia neustanovia inak (II. ÚS 647/2014, odsek 32). Medzi stranami je nesporné, že *film*, ako aj *scenár* predstavujú autorské diela podľa § 2 AutZ(1965).

(29) AutZ(1965) nepoznal osobitnú autorskú ochranu *názvu diel* tak ako ju pozná dnešný zákon v § 4 a § 62 AutZ(2015). To však neznamená, že názvy alebo postavy nemohli byť autorskoprávne chránené už podľa AutZ(1965). Naopak, pokiaľ ide o „bežnú“ autorskoprávnu ochranu platí rovnaká situácia ako dnes podľa § 4 AutZ(2015), kedy je názov diela a meno postavy spôsobilé ochrany, ak spĺňa všeobecné pojmové znaky diela. Nemožno preto súhlasiť s právnou zástupkyňou Držiteľa, ktorá tvrdí, že autorskoprávna ochrana by sa mala vzťahovať „len na diela vytvorené po dátume účinnosti zákona č. 618/2003 Z. z., tzn. od 01.01.2004“. Autorskoprávna ochrana názvov diel alebo postáv bola podľa AutZ(1965) možná už v roku 1985. Zároveň však treba dodať, že pojmové znaky, a to predovšetkým otázku originality diela, je podľa AutZ(1965) nutné posudzovať odlišne ako podľa AutZ(2015) pretože sa cestou práva EÚ zmenil právny štandard nevyhnutnej tvorivosti (pozri II. ÚS 647/2014, odsek 33 a nasl., III. ÚS 651/2016, odsek 27 a nasl.).

(30) Sťažovateľ v prvom rade tvrdí, že jednoslovný názov „Perinbaba“ je sám o sebe autorským dielom. Treba pripomenúť, že podľa § 2 AutZ(1965), účinným v roku 1985, platilo, že „[p]redmetom autorského práva sú literárne, vedecké a umelecké diela, ktoré sú výsledkom tvorivej činnosti autora, najmä slovesné, divadelné, hudobné, výtvarné diela, vrátane diel architektonického umenia a diel užitého umenia, filmové, fotografické a kartografické diela“. Súčasťou posudzovania pojmových znakov diela však bola aj podmienka, že muselo ísť o takú tvorivú činnosť autora, ktorá je „jedinečná a neopakovateľná, lebo je výrazom osobnosti autora samého a jeho schopností“ (Luby, Štefan. *Autorské právo*. Bratislava: SAV 1962, s. 193 a 196 - pretrvávajúce aj roky neskôr, pozri II. ÚS 647/2014, odsek 33 a nasl.).

(31) Zo sťažnosti nie je zrejmé, kto presne vymyslel novotvar „Perinbaba“. Mohla to byť iná osoba ako tá, čo napísala scenár, alebo to mohol byť len jeden zo spoluautorov scenára,

prípadne obaja spoločne. Sťažovateľ tejto otázke nevenuje pozornosť. Mohli by sme ale vychádzať z prezumpcie autorstva vzťahujúcej sa k scenáru (§ 13 ods. 2 AutZ(2015)).

(32) Z autorskoprávnej ochrany samotného diela Sťažovateľ automaticky odvodzuje osobitnú autorskoprávnú ochranu názvu. Ak vychádzame z tvrdenia, že slovo „Perinbaba“ je fantazijného charakteru, ešte to neznamená, že je aj „jedinečné a neopakovateľné, lebo je výrazom osobnosti autora samého a jeho schopností“. Ako už bolo uvedené v úvode, centrálnou postavou germánskych ľudových rozprávok (a teda námetom z voľného diela) je staršia žena v postavení nadprirodzenej postavy, ktorá má špeciálnu perinu s perím, ktorou zaplňa svet ľudí snehom. *Preložiť* takúto postavu ako „Perinbaba“ sa mi bez znalosti ďalších expertných skutkových okolností nezdá príliš prekvapivé (tie Sťažovateľ nedoložil). Osobne mám pochybnosti, že tento fantazijný názov môže za týchto okolností spĺňať pojmové znaky diela podľa § 2 AutZ(1965) alebo podľa AutZ(2015). Základné charakteristiky názvu sú totiž predurčené ľudovým motívom.

(34) Podľa judikatúry SDEÚ je dnes vždy potrebné posúdiť originalnosť tých častí, ktoré poskytovali autorovi slobodu tvorivých rozhodnutí, do akej miery bol tento priestor aj využitý a či tieto tvorivé rozhodnutia autora zanechali na jeho diele „osobný otláčok“, resp. „tvorivú osobnú stopu“ (II. ÚS 647/2014, pozri aj Martin Husovec, Judikatórna harmonizácia pojmu autorského diela v únijnom práve. In: Bulletin slovenskej advokácie č. 12/2012, Zuzana Adamová a Branislav Hazucha, Autorský zákon (C.H.Beck, 2017), str. 43 a nasl.). Hoci sa od rozhodnutia vo veci *Infopaq C-5/08* nemôže viac vyžadovať štatistická jedinečnosť diela, podmienky pre ochranu stále nie sú triviálne (pozri II. ÚS 647/2014, odsek 34). Tvorivý priestor je v prípade jednoslovných alebo krátkych výrazov veľmi silno obmedzený. Ani novotvary, v prípade ktorých je autor známy (napr. „svojka“) preto nebudú bežne chránené.

(35) Ako rozviedol nedávno SDEÚ vo veci *Brompton*, ak vytvorenie diela „bolo predurčené *technickými požiadavkami, pravidlami alebo inými obmedzeniami*, ktoré neponechali priestor pre výkon tvorivej voľnosti alebo bol ponechaný priestor natoľko obmedzený, že myšlienka a jej vyjadrenie splývajú“, chýba dielu originalita v právnom zmysle (*Brompton*, C-833/18, odsek 31, zdôraznenie moje). V prípade jednoslovných alebo veľmi krátkych fráz bude často vyjadrenie splývať s myšlienkou. Napríklad slovo „svojka“ je síce bezpochyby nové, no zároveň je zásadne obmedzené pravidlami spisovného jazyka (napr. pri tvorbe podstatných mien) a jeho existujúcou slovnou zásobou, z ktorej je odvodené, v snahe vytvoriť určitý význam. O to viac to platí v prípade prekladov jednoslovných označení, ktoré v jazyku nemajú ekvivalent. V týchto prípadoch je význam, a teda funkcia výrazu, dopredu jasná, no novotvar sa ho podľa pravidiel cieľového jazyka snaží čo najlepšie opísať. Tento záver platí podľa mňa ešte silnejšie podľa bývalého § 2 AutZ(1965).

(36) To, že sa autorovi alebo prekladateľovi naskytá výber niekoľkých alternatív, samoo sebe nemení tento záver. Autorské právo totiž nechráni výber, ale tvorivú osobnú stopu. Stopu je veľmi náročné zanechať na jednom slove. Veľmi laxný prístup by viedol k monopolizácii slov

v jazyku. Stať sa to pritom môže aj pri bežných slovách, ktoré sú len použité v tvorivom kontexte. V Českej republike tak nedávno – z môjho pohľadu neodôvodnene – dedičia autora prekladu diela Oscara Wilda, „The Importance of Being Earnest“, donútili divadlo zmeniť názov inscenácie zo zaužívaného „Jak důležité je mít Filipa“ na „Jak důležité je ho mít ..“ (pozri <https://www.divadelni-noviny.cz/kdo-ho-ma>). Hoci je nepochybné, že výber mena Filip vyžadovalo mnoho zamyslenia, táto kreativita nie je vyjadrená samotným slovom „Filip“ alebo výrazom „mať Filipa“, ktoré by preto nemali byť autorskoprávne chránené.

(37) Tým samozrejme nechcem povedať, že preklad nepožíva autorskoprávnu ochranu. Len poukazujem na to, že preklad vo forme jednoslovných alebo krátkych výrazov je často vysoko funkčný a preto dopredu predurčený významom slova a pravidlami cieľového jazyka. Pri dlhších pasážach preklad samozrejme oveľa jednoduchšie prekladateľovi umožňuje zanechať nevyhnutnú tvorivú osobnú stopu, ktorú vyžaduje aj súčasné autorské právo.

(38) Autorské právo nechráni každý príspevok k zveľadeniu kultúrneho dedičstva, tak ako ani patentové právo nechráni každý príspevok k jeho technickému pokroku. Niektoré príspevky ostávajú jednoducho nechránené, hoci obohatia všetkých.

(39) V prípade „Perinbaba“ by situácia bola možno odlišná ohľadom názvu postavy, ak by Sťažovateľ vymyslel koncept tejto postavy, jej charakteristiky (napr. perina, perie ako sneh, ženská postava), a následne im vdýchol život prostredníctvom jedinečného mena. Lenže tu autor síce veľmi originálne autorsky stvárnil ľudovú tvorbu vo forme filmu, no táto voľná ľudová tvorba (spolu s pravidlami slovenského jazyka a jeho slovnou zásabou) zároveň jasne obmedzila možnosti toho, ako môže krátko pomenovať hlavnú postavu, resp. dielo, ktoré sa volá po hlavnej postave. Všetky uvedené charakteristiky tejto postavy, ako aj názvu diela, sú pritom právne voľné.

(40) Navyše, aj prejednávaný prípad ukazuje, že krátke názvy sú zo spoločenského hľadiska chrániteľné najlepšie prostredníctvom práv na označenia a nie autorského práva. Práva na označenie totiž umožňujú autorom chrániť aj neautorské označenia, avšak vyžadujú od nich aktívnu snahu a investíciu do používania označenia pre konkrétne tovary a služby. Tento systém ochrany dokáže aj lepšie zohľadniť prípadné situácie strpenia používania neautorských označení treťou osobou.

(41) Aj rýchle obzretie sa do zahraničnej judikatúry ponúka potvrdenie tézy, že autorskoprávna ochrana je síce možná aj pri krátkych názvoch ale splnené podmienky na ňu sú len veľmi výnimočne. Ochrana je prevažne poskytovaná cez práva k označeniam, t.j. nekalú súťaž, passing off, alebo známkové právo (pozri rozhodnutia BGH, *Der 7. Sinn*, sp. zn. I ZR 165/75, BGH, *Sherlock Holmes*, sp. zn. I ZR 83/56, BGH, *Naher Osten*, sp. zn. I ZR 137/58 ako aj UKPC, *Francis Day and Hunter Limited v 20th Century Fox Corporation Limited* (1939)).

(42) Každopádne sťažnosť má oveľa zásadnejší problém v autorskoprávnej časti. Aj keby som vychádzal z toho, že Sťažovateľovi svedčí autorské právo k názvu diela alebo postavy, zdá sa, že majetkové práva nevykonáva. Podľa rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn.

14C/59/2005 je vykonávateľom práv k filmu „Perinbaba“ z roku 1987 Slovenský filmový ústav, ako bývalý zamestnávateľ sťažovateľa v rozhodnom čase. Hoci rozhodnutie súdu je nejasné, keďže niekedy hovorí o „právach copyrightu“, alebo rôznych iných právach, všeobecný súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že „SFÚ vykonáva autorské práva k filmovým dielam ako celok (za obdobie od 1967-1990), ktoré je vytvorené z jednotlivých zložiek filmového diela (réžia, kamera, scenár, strih, zvuk) a toto dielo vykonáva ako výrobca diela“. Samotný určovací výrok znie nasledovne: „Súd určuje, že Slovenský filmový ústav, Grösslingova 32, Bratislava, IČO: 00891444 vykonáva autorské práva M. M. k týmto filmovým dielam: (.....) Perinbaba (1985, Slovenský film Bratislava).“ Vzhľadom aj na to, že Sťažovateľ sám rozhodnutie nespochybnil, vychádzam z toho, že práva nevykonáva on, ale jeho bývalý zamestnávateľ.

(43) Preto aj keby bol jednoslovný názov diela a postavy „Perinbaba“ autorským dielom podľa § 2 AutZ(1965), podľa všetkého Sťažovateľ nevykonáva majetkové práva k dielu. Drží a vykonáva ich totiž jeho bývalý zamestnávateľ. V tejto situácii nemám dôvod pochybovať, že výkon práv zo strany Slovenského filmového ústavu sa vzťahuje aj na prípadný názov diela, resp. postáv.

(44) Sťažovateľ si preto nemôže uplatniť žiadne majetkové práva.

(45) Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že hoc nevykonáva majetkové práva, patria mu stále osobnostné práva k dielu. Bližšie však nešpecifikuje, ako by k zásahu mohlo dôjsť.

(46) Ochrana osobnostných práv autora však môže byť len ťažko dotknutá *registráciou* domény. Len *obsah* na doméne totiž môže zasiahnuť do osobnostných autorských práv tým, že zamlčí autorstvo diela alebo znetvorí jeho umelecký odkaz. Nevie si predstaviť, ako by mohlo samotné označenie domény za bežných okolností porušiť osobnostné práva autora. Osobnostné práva nechránia predsa proti každej asociácii s dielom. Inak by boli majetkové práva zbytočné. V prípadoch zásahu do osobnostných práv pôjde skôr o *spory o obsah na doménach*, a tie nie sú predmetom tohto ADR. Z pohľadu článku 2 ods. 6 Pravidiel sú preto podľa mňa dôležité len majetkové práva k dielu. Každopádne Sťažovateľ svoju argumentáciu vôbec nerozvil – podobne ako pri iných otázkach. Nie je úlohou Experta nachádzať argumenty za Sťažovateľa.

(47) Zhrnutím. Podľa článku 2 ods. 6 Pravidiel možno uplatniť práva z názvu diela alebo postavy len vtedy, ak tento názov sám spĺňa podmienky pre autorské dielo podľa aplikovateľného národného práva v čase, kedy došlo k vytvoreniu diela. V takomto prípade však musí sťažovateľ preukázať nie len to, že je autorom diela, ale aj to, že k dielu vykonáva majetkové práva. Pre posúdenie zásahu sa potom použijú bežné kritériá ako pre ostatné doménové spory. Ak názvy diela alebo postáv nie sú chránené ako autorské diela, možno ich stále chrániť podľa článku 2 ods. 6 Pravidiel ADR, ak spĺňajú podmienky ako chránené zapísané alebo nezapísané označenie.

Známkové práva

(48) Sťažovateľ sa v druhom rade spolieha na slovenskú slovnú ochranú známku „PERINBABA“ (prednosť k 6.11.2013, zapísaná k 13.8.2014 ako č. 237847 pre triedy 16, 21, 24, 25, 28, 35). Podľa známkového registra je majiteľom tejto ochrannej známky J&J Jakubisko Film Europe SR, s.r.o., a teda nie Sťažovateľ. Sťažovateľ ani vo svojej odpovedi na námietku Držiteľa nevysvetlil ako si on ako fyzická osoba odvodzuje práva z tejto známky. Nepredložil žiadnu výlučnú licenčnú zmluvu, ktorá by bola jednou z možností, ako preukázať aktívnu legitimáciu.

(49) Sťažovateľ ďalej spomenul ochrannú známku „PERINBABA A DVA SVETY“, ktorá má mať číslo 565723. Takú ochrannú známku však v registri Úradu priemyselného vlastníctva SR nemožno nájsť. Existuje len prihláška zo septembra 2020, ktorú podal osobne Sťažovateľ pod číslom 1905-2020. Nejde však ešte o zapísanú ochrannú známku.

(50) Sťažovateľ napokon netvrdil, že mu patria práva k označeniu „Perinbaba“ ako nezapísanému označeniu, ktoré patrí jemu ako fyzickej osobe vo vzťahu ku konkrétnym tovarom a službám.

Záver

(51) Expert preto ani neskúmal, či v tomto prípade došlo k zásahu do práva, pretože Sťažovateľ napriek doplnenému podaniu a konkrétnym námietkam zo strany Držiteľa v súvislosti s jeho aktívnou legitimáciou nepreukázal základnú požiadavku tohto konania, a síce, že mu patrí právom chránené označenie podľa článku 2 ods. 6 Pravidiel. Sťažnosť Sťažovateľa preto Expert týmto v plnom rozsahu zamietol. Týmto rozhodnutím nie je dotknutá možnosť Sťažovateľa alebo osôb, ktoré takéto práva majú, opätovne sa obrátiť na Centrum ADR.

Rozhodnutie vo veci samej

Návrh Sťažovateľa sa v plnom rozsahu zamietá podľa čl. 4.1.5 Pravidiel ADR.

Expert: Dr. Iur. Mgr. Martin Husovec

Dátum: 14.12.2020